մի այլ տեղ՝ կարևոր գործով, ուրնին վերադառնալով, 'ի 10-ն մայիսի յաւուր կիւրակէի յատուկ հրաւիրակաւ 'ի դիմաց Նորին Բարձրութեան՝ և պաշտօնական հագուստներ հագած անձամբք և կառքով Նորին՝ գնաց Վ. Հ. Կաթողիկոսն յայցելութիւն Բարձր. Փոխարքային, և արժանաւոր պատուով և սիրով ընդունուեցաւ և մեծարեցաւ. և կէս ժամու չափ տեսնուելով՝ նոյն կառքով վերադարձաւ 'ի Վ. Հարանն։

Ի յաջորդ աւուրն Նորին Բարձրութիւն մեծ Իշխանն և Փոխարքայն ևս հաճեցաւ փոխադարձ այցելութեամբ պատուել զՆորին Ս. Օծութիւն, և արժանին մեծարանօք ընդունուեցաւ 'ի Նորին Վ. Հափառութենէ. և կէս ժամէն աւելի տեսակցեալ՝ վերադարձաւ։

Ի վերայ բեմի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ Վանուց Երեւանայ քնթերցեալ ճառն.

ՎԵՀԱՓԱՌ ՏԷՐ.

Արդարև Հայաստանի այժմեան Մայրաքաղաքն Երևան, այս քանի անգամ է, որ շնորհաբեր այցելութեամբ մեծի Քահանայապետիդ Հայաստանեայցս Սուրբ Եկեղեցւոյ՝ ուրախանայ և բերկրիայն, և այժմ իսկ բերկրապատար խնդութեամբ լցուած, աւասիկ Եկեղեցացոյց իւր որդիքը Հոգևոր Գլխոյդ մօտ, ըստ Աւետարանին տեսանել զիւր ցանկալի քաջ և արթուն Հովուապետդ և լսել քաղցրալուր և փրկարար Հայրական խրատներդ. ուստի և Երրայեցւոց երջանիկ ծերոց և մանկանց նման հեզխառն ուրախութեամբ "Ովսաննայ" կարդալով Ձեզ՝ շնորհաւորեմք Ձեր շնորհածաւալ այցելութիւնդ մեր փոքրիկ Հօտին, և ամենայն ջերմեռանդութեամբ հոգւոյ մաղթեմք յԱստուծոյ, որ Հրեշտակի խաղաղութեան յանձնելով՝ Հայոց Ազգին երջանկութիւն պատճառող թանկագին Ձեր անձը, ուրախ գնացք տայ Ձեզ և յաջող վերադարձ։ Առ որ և Մօրս մեր Ս. Եկեղեցւոյ հետ ձայնակից լինելով երգեմք. "Աղբիւր կենաց և փրկութեան մերոյ"։"

Ա-ոյ աշխէրդ Բ. Դաստուրան թէ մեր-
Դարձոյն երևանայ. Ամէն գէորգեան։

Ի 23 Ապրիլի, 1870 թվ.
Յերևան։

Գ-ՐԴ ՏԵՐԵԴԵՐՁ

Ս. ՕԾՄԱՆ Ջ. Տ. ԳԷՈՐԳԵԱՑ Դ.

ՎԵՀ. ԵՒ ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՑՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՑՆ ՀԱՅՈՑ։

Անցեալ 21-րդ օրը՝ յորում էր Գ. Դ Տարեդարձ Ս. Օծման Վ. Հ. Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց, Մայր Աթոռոյ մերոյ համայն Ս. Ուխտիս համար մխիթարական և բերկրապատար հրճուանօք լի ծագած էր։

Նոյն օրը՝ ամենայն զգայուն սրտեր և եռանդուն անձինք՝ Ս. Առաքելոցն Բարթուղիմեայ և Թադէի, և Ս. Գրիգորի մեծի Լուսաւորչի արժանաւոր Յաջորդի՝ Հայաստանեայց Ազգի և Եկեղեցւոյ անձնանուէր և քաջ Հովուապետի և Գլխոյ՝ Տ. Տ. Գէորգեայ Դ-ի՝ 'ի Գահակալութիւն Մայր Աթոռոյս և 'ի Հայրապետութիւն ամենայն Հայոց Օծման Դ-րդ Տարեդարձին առթիւ՝ բարենպատակ և խորին համակրութեամբք յափշտակուած՝ և հասարակաց այնպիսի բարեխնամ Հոր սխրագործութեամբք և բարի բարի անձկութեանց իրական ապացոյցներով ոգե-

ւորուած և զմայլած՝ անպատում բերկրութեանց և հոգևոր մխիթարութեանց նշանները կը փայլեցնէին 'ի դէմսն։

Այս առթիւ 'ի նոյն աւուր Մայր Աթոռոյս մէջ կատարուած հանդէսը՝ փառաւոր և միանգամայն նշանաւոր էր։

Առաւօտեան ժամերգութենէն զկնի՝ բոլոր միաբանական Ուխտս՝ Ս. Տաճարին արևմտեան մեծ դրան առաջևառ հրապարակին մէջ՝ 'ի ձայն հնչից զանգակաց գումարուած՝ թափօր կազմեց, և սովորական բարեմաղթութեան հանդէսը ըստ արժանւոյն կատարուեցաւ։

Յետ այսորիկ սկսաւ Ս. Պատարագը, զոր մատոյց Գեր. Գրիգոր Ս. Եպիսկոպոս Մուշեղեանց։

Զկնի արձակման Ս. Պատարագին՝ աւելի քան զմի ժամ հանգիստ առաւ Միաբանութիւնս։ Յայսմ միջոցի մեծ բազմութիւն ժողովրդեան լցեալ էր վանուցս մէջ՝ և Երևանայ զօրաց նուագածուաց խումբը այլ և այլ և մերթ մեր Ազգային երգոց եղանակներ կը ներդաշնակէր և կը զուարճացնէր զբազմութիւնն։

Միաբանութեան սեղանատունը յոյժ գեղեցիկ զարդարեալ և պատրաստեալ էր։ Ի ժամ ասիական Ժ-էն (11) մի քառորդ պակաս սեղանի զանգակը 'ի ճաշ հրաւիրեց համայն Միաբանութիւնը և մերազնեայ և օտար պաշտօնականները և յառաջաւոր անձինքը ևայլն։

Սեղանատան արևմտեան դրան առջև Հայրապետական բազմոցին տեղը՝ խիստ շքեղ պճնեալ էր։ Գմբէթին շրջանակը և սիւները վարագոյրներով, վարդենեօք և զանազան այլ ծաղկամբք և կանաչ ու գեղեցկաբոյր տերևներով զարդարուած էր։ Ի ճակատին ընդ արևելս՝ երկու սեանց միջոցաւ՝ գմբէթէն կախեալ՝ վարդենեօք և այլ և այլ ծաղկամբք և կանաչ տերևներով և այլովք հիւսուած պսակին 'ի միջակին փառաւորուած էր Նորին Ս. Օծութեան Վեհ. Կաթողիկոսի պատկերը։

Նուագածուաց խումբը մերթ ընդ մերթ ընդհատմամբ՝ կը շարունակէր զանազան և ազգային երգոց եղանակներ հնչել։

Սեղանն աւարտուելու մերձեցած էր, Գեր. Եղիազար Ս. Արք Եպիսկոպոս՝ համառօտ բայց հետևեալ պատշաճ և գեղեցիկ ատենաբանութիւնը խօսեցաւ։

"Կանխագուշակ նախաձայնութեամբ 'ի դէմս Մարդեղութեան Աստուածորդւոյն Յիսուսի՝ ասէ Ամովսածինն Եսայիաս. "Հոգի Տեառն 'ի վերայ իմ վասնորոյ և եօծ իսկ զիս" և այլն։ Զայս 'ի համառօտութիւն բերելով՝ հաւատեաւ տեսանեմք 'ի ստուերական օրէնս հնոյ ուխտի, զի Մարգարէք և Թագաւորք օծանէին իւղով, որով և Հոգին սուրբ իջանէր 'ի վերայ նոցա, և զօրացուցանէր զնոսա լինել առաջնորդ անսայթաք ուղևորութեան Իսրայէլեան բանակին, այն ամենայն ըստ Առաքելոյն ստուեր էին հանդերձելոցն և ճշմարտին. վասն զի՝ Քրիստոս եկեալն Քահանայապետ 'ի նախանշանակութենէ և հաճութեամբ Հօր և Հոգւոյն սրբոյ խոնարհեալ էջ 'ի հայրականն ծոցոյ՝ կատարեաց առնելով ընդ Աստուածութեան զտնօրինական խորհուրդն սակս բարոյական կրթութեան և փրկագործութեան Ազգի մարդկան՝ դատապարտելոյն Ադամայ 'ի մահ, և հուսկ ապա և մեզ եթող յաւերժական յիշատակ յաղթանակի իւրոյ հրաշափառ տօնս սուրբ Համբարձման. Ըստ այսմ օրինակի ճշմարիտ պատկեր Քահանայապետին Յիսուսի՝ բարոյական Գլուխ և ծայրագոյն Պատրիարք Առաքելական Եկեղեցւոյս Հայաստանեայց՝ Տէր Գէորգ Դ. Կաթողիկոս ամենայն Հայոց՝ յառաջ քան զյաւիտեանս Երրորդականն խորհրդով սահմանեալ և նախանշանակեալ՝ կարգեցաւ 'ի ժամանակի արժանաւոր Գահակալ Աթոռոյ

սրբոց Առաքելոցն Թադէոսի և Բարթուղիմէոսի, և մեծի Պարթևին սրբոյն Գրիգորի, Առաջնորդ և ընտրեալ Փեսայ անարատ Հարսին լուսոյ Կաթուղիկէ Էջմիածնի, որոյ և այսօր է մեծաշուք տօն տարեկից ընդհանրական յիշատակի Օծման սրբալոյս Միւռոնաւ և Հոգւով սրբով։ Ուստի համամիտ հանդիսականք, թէպէտ ինձ ոչ անձահ էր կացրդական գովեստիւք դրուատել զնուիրական զօրս զայս 'ի բերկրութիւն հոգեպարար մտաց, խորհրդոց և սրտից ձերոց և իմ իսկ գլխովին. այլ սակայն որքան լուսաւոր իցէ արեգակն՝ դուն ինչ ընդ ամպով ծածկին՝ ստուերս բերէ երկրի. այսպէս և ինձ. վասնորոյ 'ի դոյզն ինչ համառօտել փութամ զբանս, ճանաչելով զիմն չափաւորութիւն. և դէպք միջոցիս աններելի. բայց ո՜ղէ՝ լո՛ւր ով դու քաջդ յիմաստս և 'ի խնդիրս արդարութեան, զի թէև աստանօր և զարդիս առիթն մեծահանդէս տօնախմբութեանս այս և խրախճանութեանց Ազգասէր հօգւոր Տէրն բացակայ տեսանի 'ի մէնջ յաղագս ազգային օգտակարութեան, լուսաւորութեան Եկեղեցւոյս և մերային Դպրոցաց յառաջադիմութեան, սակայն օրհնութեամբ, երևակայութեամբ, սիրոյ ազդմամբ և բարեբաստութեամբ է 'ի միջի մերում բազմեալ 'ի սուրբ սեղան՝ Աջովն Անեղին Աջ կարկառեալ իբր 'ի մօտոյ՝ օրհնէ զմեզ զամենեսին և մխիթարէ 'ի մխիթարութիւն մեծ. ուստի եղբարք՝ եռանդուն հոգւով բարեմաղթեսցուք յԱստուծոյ վասն Օծեալ մեծի Քահանայապետին մերում Տ. Տ. Գէորգայ Դ.ի՝ տալ զխաղաղ կեանս երկարս, զառողջութիւն, զօրութիւն, կարողութիւն և ամենայն Աստուածահաճոյ և Ազգօգուտ նպատակացն և գործոց յաջողութիւն. ուրեմն և առ այս ևս հանդանակել զձայնս օրհնութեանց՝ առնլով զբաժակս սիրոյ խնճոյիցս 'ի ձեռս մեր՝ գոչել 'ի բարձունս՝ կեցցէ, կեցցէ, կեցցէ՜ Վեհափառ Տէրն մեր այժմ և յաւիտեան 'ի պարծանս Ազգիս Արամեան։

Մինչ Ատենաբան Սրբազանը ճառին 'ի յետին վերջին խօսքերը կ'արտասանէր՝ բոլոր Միաբանութիւնս և սեղանակիցք յոտս բարձրացած բաժակք 'ի ձեռինս՝ ընդ Ատենաբանին միահամուռ և՛ կրկին և՛ երեքկին սկսան գոռալ գոչել կեցցէ՛, կեցցէ՛, կեցցէ՜ Վեհափառ Տէր Տէր. և արտաքուստ հրացաններու ձայնը, նուագարաններու ներդաշնակ եղանակները, և զանգակահարութեանց հնչմունքները զերկիր կը դղրդէին, և այսպէս բաժակները քամելով նստեցան։

Յայսմ միջոցի սկսան Ճառանգ. Ուսումնարանիս աշակերտք երգել։ Ի վերջ ամենայնի՝ վասն համայն ուխտիս և սեղանակցաց, և մանաւանդ վասն հաստատութեան և Ազգօգուտ պայծառութեան և փառաւորութեան Մայր Աթոռոյս Ս. Էջմիածնի՝ կրկին ըստ առաջարկութեան Գեր. Եղիազար Ս. Արք Եպիսկոպոսի կեցցէ՜ և ամէ՜ն ձայնից երրորդմամբք և գոռումներով բաժակներ դատարկուեցան։ Եւ այսպէս վերջացաւ նոյն հանդէսը և արձակեցաւ սեղանը։

Յերեկոյին ևս լուսավառութիւն եղաւ։

Այս առթիւ յատուկ շնորհակալութեան արժանի է Գեր. Գրիգոր Ս. Եպիսկոպոս Սագինեանց, որ ամեն ջանք 'ի գործ դրած յաղագս բարեվայելչութեան հանդիսիս, յաջողած էր անպակաս կատարել զամենայն ինչ՝ խիստ գեղեցիկ և յարմար ըստ իւրում կարգին և կարևորութեան։

Ի վերջոյ զայս ևս չ'մոռանամք ծանուցանել, որ 'ի նոյն աւուր՝ առատուանց կանուխ՝ երկու հեռագրաթելեր ուղղուեցան յանուն Սրբազնագոյն Հայրապետին մերոյ և Վ. Եհ. Կաթողիկոսի, որոց մին 'ի դիմաց բոլոր Միաբանութեանս, իսկ միւսն 'ի դիմաց Տնտեսական ժողովոյ շնորհաւորեցին Նորին Ս. Օծութեան Տարեդարձը և բա-

ընմաղթեցին։ Որոց ՚ի պատասխանի Նորին Ս. Օծութիւնն ևս բարեհաճեցաւ յայտնել զիւր շնորհակալիս և շնորհել զուրբ օրհնութիւնսն։

ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ ՄԻՔԱՅԷԼ ԳԷՈՐԳԵԱՆ ԹԱՄԱՄՇԵԱՆՑ

ԵՒ

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Ազնուական և Մեծապատիւ Միքայէլ Գէորգեան Թամամշեանց՝ յարևշատութիւն նորածաղիկ որդւոց իւրոց և ՚ի յիշատակ հանգուցեալ Բարեպաշտ Հօրն՝ նուիրեց ձուլածոյ և գեղեցկաձև վանդակներ ամենայն պարագայիւք վասն միջին և երկուց կողմանց դասուց Ս. Տաճարիս Էջմիածնի։

Բարեպաշտ նուիրատուին գեղեցիկ և բարենախանձ զգացմամբք ընձայած նուէրները հռչակելով ՚ի լուր Ազգայնոց մերոց սիրելեաց՝ միջոցաւ ամսագրոյս, միանգամայն կը փութամք հրապարակաւ մատուցանել մեր խորին շնորհակալեաց և երախտագիտութեանց հաւաստիքը և բարեմաղթել ՚ի Տեառնէ, որպէս զի ՚ի հաճոյս իւր ընկալեալ զուխտս Նորին՝ տացէ Տէր շնորհօք իւրով և ողորմութեամբ՝ արևշատութիւն որդւոց նորին, զարգանալ և փայլել յամենայն բարեմասնութիւնս հոգւոյ և մարմնոյ՝ յօգուտ և ՚ի պարծանս Հայ Ազգիս և Ս. Եկեղեցւոյս և ՚ի մխիթարութիւն սրտից ծնողացն։ Լուսաւորեսցէ Տէր և զհոգի հանգուցեալ Հօրն բարեպաշտի, և արժանացուսցէ վայելից յաւիտենական կենաց և փառաց։

"Երանի որ ունիցի յիշատակ ՚ի Սիոն"։

Նմանապէս Տփխիսայ Կաթուղիկէ Ս. Աստուածածին և Մողնւոյ Ս. Գէորգ Եկեղեցեաց արդեամբք՝ եօթն կանգուն բարձրութեամբ և տասն լայնութեամբ մի զոյգ կերպասեայ և ծաղկաւոր վարագոյր՝ նուիրուած է վասն Ս. Ստեփաննոսի և Ս. Յովհաննու Մկրտչի խորանաց Ս. Տաճարիս Էջմիածնի՝ ՚ի ձեռն Գեր. Մակար Ս. Արք Եպիսկոպոսի։

Մայր Աթոռոյս հարազատ և անձնանուէր որդիքը մինչ կընթեռնուն այս տողերը, արդարև մեք անշուշտ եմք, զի նոքա ոգևորուած և վառուած ՚ի սէր Ս. Աթոռոյս և Ազգիս, և միանգամայն իբրև հարազատ սերունդ և զաւակներ Ազգաշէն և Եկեղեցաշէն երանելի նախնեաց մերոց՝ պիտի նախանձին և փութան այսպիսի նուէրներ ընծայել Մայր Աթոռոյ մերում, թէ վասն Ս. Տաճարիս, թէ վասն նորակառոյց Ուսումնարանիս և թէ Տպարանիս։ Եւ այսպէս ՚ի հարկէ՝ ամենայն ազգային անհատ ըստ իւրում կարողութեան և ձեռնհասութեան կատարելով իւրեանց պարտաւորութիւնքը ըստ ամենայնի օգնելով և առատօրէն նպաստելով Մայր Աթոռոյս, առաւել ևս կը խրախուսէ և կ՚ոգևորէ նորին անձնանուէր և աշխատասէր Գլուխը և զմեզ զմիաբանութիւնս։

ՑՈՒՑԱԿ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԱՑ Ի ՆՊԱՍՏ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՅՍ.

(Շարունակութիւն)

ՅԵՐԵՒԱՆ ԵՒ Ի ՎԻՃԱԿՍՆ։

	ռուբլի
Ղահրաման Մելիք-Աղամալեանց	50
Արսէն Սուլթան Գեղամեանց	40
Վարդան Խուդաբաշխեանց	40